

1995 - 2015

**Міжнародна
науково-практична конференція**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
НАУКОВОГО Й ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

Збірник тез доповідей

Том 2

**Україна, Мукачево
14-15 травня 2015 р.**

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Мукачівська міська рада
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього ІАН України»
Львівський національний технічний університет
Українська інженерно-педагогічна академія (м. Харків)
Хмельницький національний університет
Вроцлавський економічний університет (Польща)
Державна вища школа в Освенцімі (Польща)
Пряшівський університет в Пряшіві (Словаччина)
Університет Обуди, м. Будапешт (Угорщина)

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКОВОГО Й ОСВІТНЬОГО
ПРОСТОРУ В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
Міжнародної науково-практичної конференції**

ТОМ 2

Мукачєво
14-15 травня 2015 року

Актуальні проблеми наукового й освітнього простору в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, 14-15 травня 2015 р., Мукачево. Том 2 / Ред.кол. : Щербан Т.Д. (гол.ред.) та ін. – Мукачево : Вид-во «Карпатська вежа», 2015. – 361 с.

У збірнику представлено тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми наукового й освітнього простору в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Розглядаються актуальні питання теоретичних та емпіричних психологічних досліджень, зокрема, психологічні проблеми професійної самореалізації в умовах кризової трансформації суспільства, аналізуються європейські перспективи економічного розвитку держави, регіону, підприємства.

Видання розраховане на науковців, спеціалістів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною діяльністю.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д.психол.н., професор (голова), **Гоблик В.В.** – д.е.н., доцент, **Пани В.В.** – д.е.н., доцент, **Мілашовська О.М.** – д.е.н., професор, **Товканець Г.В.** – д.пед.н., доцент, **Проскура В.Ф.** – д.е.н., професор, **Кабацій В.М.** – к.фіз.-мат.н., доцент, **Корнісіко І.О.** – к.психол.н., доцент, **Кобаль В.І.** – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 4. ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ В УМОВАХ КРИЗОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА

Августюк М. Зв'язок видового спектру метакогнітивного моніторингу з результативністю навчальної діяльності.....	11
Алмаші С. До проблеми дослідження ціннісних орієнтацій майбутніх учителів початкових класів.....	14
Алмашій І. Основні напрями формування екологічної культури молоді.....	16
Андрух І. Концептуальні підходи до побудови моделі емоційного вигорання оперативного співробітника.....	17
Арзуманян К. Особливості прояву і детермінації конфліктогенності особистості менеджера з продажу.....	19
Балецька Л. Самовизначення особистості в професійній сфері: генезис деструкцій.....	22
Барчій М. Пізнавальна активність майбутніх психологів у процесі навчання.....	24
Барчій М., Кучерява І.І. Умови формування позитивної Я – концепції особистості майбутніх практичних психологів.....	25
Барчій М., Грицьовляк О.В. Розвиток професійної мотивації майбутніх вчителів.....	27
Березовська Л. До питання дослідження ризикованої поведінки особистості.....	29
Березовська Л., Нагайко Г. Методики дослідження гендерних особливостей емоційно-вольової сфери юнацького віку.....	31
Березовська Л., Пукіш А. Діагностичний інструментарій вивчення управлінського та підприємницького потенціалу студентів-менеджерів.....	33
Березовська Л., Тангел А. Теоретичні основи вивчення кар'єри особистості.....	35
Березовська Л., Попович Д. До питання вивчення емоційного вигорання особистості.....	37
Береніч М. Особливості емоційного вигорання старшокласників.....	39
Брецько І. Прояв педагогічного контексту у психоемоційному вигоранні педагогічних працівників.....	41
Бубряк Т. Тренінг розвитку професійної самоідентичності майбутніх психологів.....	43
Варга В. Обґрунтування та зміст програми сімейної психотерапії в гештальт-терапії з дітьми аутистами.....	45
Варга В., Басараб Є.В. Особливості егоцентризму молодшого школяра.....	46

ДО ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Проблема вивчення цінностей та ціннісних орієнтацій молоді в сучасних умовах є актуальною, насамперед, у зв'язку із зростаючими вимогами до формування активної творчої особистості, здатної знайти своє місце у професійному житті, самовизначитися та реалізувати себе. Останнім часом активно досліджуються різноманітні аспекти професійної діяльності вчителів, однак систематичного вивчення ціннісних орієнтацій у складі професійної компетентності саме майбутніх учителів не проводилося.

У соціально-філософській та психологічній літературі проблема ціннісних орієнтацій особистості розглядається в дослідженнях М.І. Алексеевої, Б.Г. Ананьєва, Б.С. Бакірова, Г.О. Балла, Г.С. Костюка, О.М. Леонтьєва, С.Д. Максименка, В.М. М'ясищева, С.Л. Рубінштейна, В.О. Ядова, А. Маслоу, К. Роджерса, В. Франкла та інших [1]. Проте, у психологічній літературі недостатньо даних про те, який вплив здійснює навчально-виховний процес вузу на формування ціннісних орієнтацій, особистісне зростання студентів, на формування професійно-значущої ієрархії ціннісних орієнтацій саме майбутніх вчителів.

З огляду на актуальність і недостатню розробленість проблеми, метою дослідження є: теоретичне та емпіричне дослідження особливостей трансформації ціннісних орієнтацій вчителя у процесі професійної підготовки. Згідно з метою були сформульовані наступні завдання дослідження: з'ясувати особливості впливу ціннісних орієнтацій на формування професійної компетентності майбутніх вчителів початкових класів; емпірично дослідити особливості трансформації ціннісних орієнтацій майбутніх педагогів у процесі професійної підготовки.

Професійні ціннісні орієнтації мають вирішальний вплив як на професійне, так і на особистісне самовизначення вчителя, ними опосередковується вся педагогічна діяльність. Необхідно звернути увагу на той факт, що процес формування ціннісних орієнтацій майбутніх педагогів реалізується більшою мірою в системі вищої освіти. Ціннісні орієнтації педагогів не лише визначають мотивацію їх поведінки, а й складають світогляд та майбутні професійні орієнтації.

В ході дослідження нами був проведений також тест смисложиттєвих орієнтацій Д.О.Леонтьєва (СЖО). Вибірку склали студенти педагогічного факультету в складі 85 осіб. Проаналізувавши динаміку розвитку смислових життєвих орієнтацій за роки навчання, можна побачити наступні тенденції:

- зниження показників субшкал результату та локус контролю-Я у ієрархічній структурі ціннісних орієнтацій за роки навчання, що характеризується негативною тенденцією і вказує на рівень незадоволеності прожитої частини життя та прояв зневіри у власні сили;

- досить перемінні показники субшкали цілі, покращення спостерігається на третьому курсі ($X_{сер}=31,83$ ($\sigma=4,89$), де дана життєва орієнтація займає найвище місце у структурі показників і різкий спад на п'ятому курсі ($X_{сер}=26,08$ ($\sigma=7,16$)). Це може бути пов'язане з усвідомленістю відповідальності за реалізованість запланованих планів у студентів-випускників;

- аналізуючи показники субшкал студентів-випускників, відмітимо досить високі бали за шкалою процесу ($X_{сер}=29,4$ ($\sigma=6$)) та локусу контролю-життя ($X_{сер}=29,32$ ($\sigma=5,96$)) і порівняно низькі результати за іншими шкалами. Це свідчить про те, що студенти п'ятого курсу живуть сьогоднішнім днем і повні віри в можливість контролю власного життя. Така позиція може негативно позначитися на майбутній професійній діяльності студентів.

Таким чином, важливою умовою професійного становлення майбутнього вчителя є формування ціннісного ставлення до педагогічної діяльності. В процесі дослідження ми дійшли висновку, що зміни в ціннісних орієнтаціях студентської молоді потребують перегляду та впровадження нових форм та методів роботи у вузі. Що і є перспективою нашого дослідження. Особливо це стосується навчання студентів-випускників. Адже високий професіоналізм у педагогічній роботі є результатом сформованості ціннісних пріоритетів, які визначають мотивацію, поведінку та спрямованість в професійній діяльності.

Література

1. Леонтьев Д.А. Методика изучения ценностных ориентаций / Д.А. Леонтьев - М. «СМЫСЛ», 1992. - 17 с.
2. Алексеева В.Г. Ціннісні орієнтації як чинник життєдіяльності і розвитку особистості / В.Г. Алексеева // Практична психологія. - 2007. - № 5. - С.15-23.
3. Будінайте Г.Л. Особистісні цінності та особистісні передумови суб'єкта / Г.Л. Будінайте, Т.В. Корнілова // Питання психології. - 1993. - № 5. - С.99-105.
4. Трухан О. Психологічний аналіз життєвих цінностей студентів різних професійних напрямків / О.Трухан // Практична психологія та соціальна робота. - 2009. - № 12. - С.52-56.